



องค์ความรู้

**การเฝ้าระวังการทุจริต/
การป้องกันการทุจริต
ของสำนักกรรมการ 2**



**ประจำปี
2566**



คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรม
และความโปร่งใส สำนักกรรมการ 2



องค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริต

เรื่อง

การเฝ้าระวังการทุจริต/ป้องกันการทุจริต

ของ

สำนักกรรมการ ๒

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG

จิตพอเพียงต้านทุจริตส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส

ของสำนักกรรมการ ๒

คำนำ

ตามที่คณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านจริยธรรม คุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้เห็นชอบแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้สำนักหรือกลุ่มงานที่สนับสนุนภารกิจของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และการต่อต้านการทุจริตภายในสำนักหรือกลุ่มงาน

ในการนี้ คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดังกล่าว จึงได้จัดทำหนังสือองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริต เรื่อง การเฝ้าระวัง การทุจริต/การป้องกันการทุจริต ซึ่งเป็นการดำเนินการตามแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและการต่อต้านการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ข้อ ๑๖ โครงการสร้างความตระหนักรู้ภัยทุจริตและกระบวนการป้องกันการทุจริต

ทั้งนี้ เป็นการช่วยส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อนำไปสู่การรักษามาตรฐานการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบอย่างเป็นระบบตามเกณฑ์การประเมินองค์กรคุณธรรมของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาต่อไป



คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG
จิตพอเพียงต้านทุจริตส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส
ของสำนักกรรมการ ๒
มิถุนายน ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
๑. แนวคิดการป้องกันการทุจริต	๑
๒. บทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ส่งเสริมและจัดให้มีมาตรการป้องกันและจัดการทุจริต และประพฤตินิยมชอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐	๓
๓. กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนบูรณาการของสำนักกรรมการ ๒	๑๗
๔. ประโยชน์ของการส่งเสริม ป้องกัน/เฝ้าระวังการทุจริต เพื่อการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ	๒๔



แนวคิดการป้องกันการทุจริต

แนวคิดการป้องกันการทุจริต

๑) การทุจริต

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔^๑ ให้ความหมาย “ทุจริต” ว่า (๑) (น.) ความประพฤติชั่ว, ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางกาย เรียกว่า กายทุจริต, ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางวาจา เรียกว่า วาจาทุจริต, ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางใจ เรียกว่า มโนทุจริต. (๒) (ก.) โกง เช่น ทุจริตในการสอบ, คดโกง, ฉ้อโกง, เช่น ทุจริตต่อหน้าที่. (๓) (ว.) ไม่ซื่อตรง เช่น คนทุจริต.

กมล เกฬพิจิตร (๒๕๓๔)^๒ กล่าวว่า fraud หมายถึง ความเท็จ การฉ้อฉล กลฉ้อฉล คนโกง เกียรติศักดิ์ จีระเชียรนาถ (๒๕๓๙)^๓ กล่าวว่า การทุจริต หมายถึง การกระทำโดยตนเอง หรือร่วมมือกับบุคคลอื่นเพื่อให้ได้รับทรัพย์สิน ผลประโยชน์ หรือบริการอื่นใด โดยวิธีการฉ้อโกงปิดบังข้อเท็จจริงหรือวิธีการอันไม่ชอบด้วยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์กร

๒) ทุจริตต่อหน้าที่

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔^๔ ให้ความหมาย “ทุจริตต่อหน้าที่” ว่า (ก.) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ และพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓ ได้ให้ความหมาย “ทุจริตต่อหน้าที่” เหมือนกันว่า “ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น”

^๑ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔, <https://dictionary.orst.go.th/>, สืบค้น ๓๐ พ.ย. ๖๕.

^๒ กมล เกฬพิจิตร, (๒๕๓๔), Modern English-Thai Thai-English Dictionary, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

^๓ เกียรติศักดิ์ จีระเชียรนาถ, (๒๕๓๙), การทุจริตในองค์กรและอาชญากรรมธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ ๕), กรุงเทพฯ : คู่แข่ง.

^๔ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔, <https://dictionary.orst.go.th/>, สืบค้น ๓๐ พ.ย. ๖๕.

๓) แนวคิดการป้องกันการทุจริต

เจริญ เจริญทรัพย์ (๒๕๕๐)^๕ กล่าวว่า การป้องกันการทุจริต หมายถึง การดูแลรักษาทรัพย์สินเงินทองให้มีความปลอดภัยจากการถูกทุจริตฉ้อโกงทางการเงินจากทุกคนชั่ว โดยกลวิธีต่าง ๆ นั้น ผู้รับผิดชอบควรสร้างแนวป้องกันตัวทรัพย์สินไว้ ในการป้องกันการทุจริตนั้น ย่อมมีต้นทุนค่าใช้จ่าย หลักการป้องกันที่ดี จึงต้องมีการเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่จ่ายในเรื่องนั้น ๆ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑^๖ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในด้านการป้องกันการทุจริต ดังนี้

มาตรา ๓๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล อัยการ หรือองค์กรอัยการในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) ปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม (๒) จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเข้มงวด (๓) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้ ในการจัดทำมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะในเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๓๓ เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการและกลไกที่จำเป็นต่อการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครอง รวมทั้งจัดให้มีช่องทางแจ้งข้อมูล เบาะแส หรือพยานหลักฐานสำหรับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยช่องทางดังกล่าวต้องมีวิธีการที่ง่าย สะดวก ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก และไม่ก่อผลร้ายกับผู้แจ้งดังกล่าว รวมทั้งดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต (๒) ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการจัดให้มีกลไกการแจ้งเตือน กรณีพบว่า มีพฤติการณ์ที่สื่อว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน (๓) ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริต รวมถึงค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ในสังคม เพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง (๔) รับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ

^๕ เจริญ เจริญทรัพย์, (๒๕๕๐), เทคนิคการตรวจสอบทุจริต (พิมพ์ครั้งที่ ๓), นนทบุรี : พอติ

^๖ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑.

สำนักงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และร่วมมือกันดำเนินการ

กล่าวคือ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้านการป้องกัน ๒ ด้าน คือ ๑) ด้านตัวระบบ ในการเสนอมาตรการ ความเห็นและข้อเสนอแนะ ต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐในการป้องกันการทุจริต ๒) ด้านตัวบุคคล ในการดำเนินการเสริมสร้างทัศนคติและ ค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริต

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม^๗ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (คณะกรรมการ ป.ป.ท.) ในด้านการป้องกันการทุจริต ดังนี้

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี (๑/๑) กำกับ ดูแลสำนักงานในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วม ในการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต (๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

มาตรา ๕๘/๑ ในกรณีดังต่อไปนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาดำเนินการตาม มาตรา ๑๗ (๒) โดยเร็ว (๑) เมื่อปรากฏว่ากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดล้ำสมัย ขาดประสิทธิภาพหรือขาดการบังคับใช้อย่างทั่วถึงเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริต ในภาครัฐ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้ (๒) เมื่อปรากฏ ว่าการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐไม่บรรลุผล เพราะไม่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย หรือมาตรการที่จำเป็น

มาตรา ๕๘/๒ เมื่อปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐไม่มีวิธีปฏิบัติหรือการดำเนินการ ที่มีลักษณะ อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ให้สำนักงานแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบเพื่อดำเนินการ ปรับปรุง แก้ไขต่อไป

บทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ส่งเสริมและจัดให้มีมาตรการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ **มาตรา ๖๓** บัญญัติว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและ

^๗ พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม, (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙, (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑.

ประพจน์มีขอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

ความใน**มาตรา ๖๕** ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายและสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

๒) พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

จากบทบัญญัติใน**มาตรา ๖๕** ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในการติดตาม การตรวจสอบ แลกการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์

๓) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย **มาตรา ๖๕** กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ รวม ๖ คณะ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต

ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม และความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) จัดทำขึ้นภายใต้ความจำเป็นในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาการทุจริตของประเทศซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ โดยได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือ กลไก และกำหนดเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว ได้สร้างให้ทุกภาคส่วนในสังคมเกิดความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนเองเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาความรุนแรงในการทุจริต สืบเนื่องมาจากวิวัฒนาการของการทุจริตซึ่งมีรูปแบบที่สลับซับซ้อน ปัญหาการขาดจิตสำนึกในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม โดยสถานการณ์ปัญหาการทุจริตที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ การรวมตัวกันเพื่อร่วมกระทำการทุจริต ร่วมกันฉ้อโกงรัฐโดยเฉพาะในโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณมาก ทำให้รัฐและประเทศชาติได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง จากการสูญเสียงบประมาณแผ่นดินไปกับการทุจริตที่อาจมีความยากและซับซ้อนต่อการตรวจสอบของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการแก้ไขปัญหาการทุจริต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ในขณะเดียวกันภาครัฐที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับมีวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและ

ประพจน์มิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยและประพจน์มิชอบ ผ่านการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพจน์มิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพจน์มิชอบ ประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ได้แก่

แผนการป้องกันการทุจริตและประพจน์มิชอบ ที่มุ่งการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ ในส่วนการพัฒนาคน เน้นการปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคม โดยกลุ่มเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษา ภาคบังคับทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา กลุ่มประชาชนทั่วไป เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต ควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพจน์มิชอบ กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน พร้อมกับสร้างจิตสำนึกและค่านิยมของบุคลากรในการต่อต้านการทุจริต สนับสนุนการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง สอดส่อง และแจ้งเบาะแสการทุจริต พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งระดับประเทศและท้องถิ่นให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมืองอย่างเข้มข้น

ในส่วนของการพัฒนา “ระบบ” จะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนา นวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัต การทุจริตของแต่ละหน่วยงาน พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือและมาตรการเพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และปิดโอกาสในการกระทำการทุจริต ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันทำได้ยาก และมีโอกาสสูงที่จะถูกตรวจพบและลงโทษ พร้อมทั้งการสร้างใจของประชาชนต่อภาครัฐ โดยการเพิ่มโทษให้หนัก และการตัดสินคดีที่มีความรวดเร็ว เด็ดขาด เพื่อให้การกระทำการทุจริตเป็นสิ่งที่ “ได้” ไม่คุ้ม “เสีย” ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามแนวทางของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพจน์มิชอบมีเป้าหมายสำคัญ ๒ ประการ คือ ประชาชนคนไทยมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์ สุจริต และคดีทุจริตลดลงทั้งในส่วนของหน่วยงาน และคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง โดยมีโครงการสำคัญที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันขับเคลื่อน คือ โครงการปลูกฝังวิถีคิด สร้างจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต และการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และโครงการสร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีส่วนร่วม

แผนการปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการ และกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ทั้งในขั้นตอนการสืบสวน/ตรวจสอบเบื้องต้น การดำเนินการทางคดีการยึด/อายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด การตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด ทั้งทางวินัยและอาญาให้มีความรวดเร็ว การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การ บังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริต เข้าสู่ระบบดิจิทัล การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่สนับสนุนการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนระหว่างหน่วยงาน การบูรณาการ งานคดีการพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย การจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้ เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต และการพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ การดำเนินการตามแผนย่อยการปราบปรามการทุจริตต้องการบรรลุเป้าหมายสำคัญ คือ การดำเนินคดี ทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ โครงการสำคัญที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อน คือ โครงการสร้างนวัตกรรมการปราบปรามการทุจริตเชิงรุก

๕) แผนการปฏิรูปประเทศ

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย **มาตรา ๖๕** กำหนดให้รัฐจัดให้มี ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับ **มาตรา ๒๕๗ และ มาตรา ๒๕๙** กำหนดให้ทำการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคี ประองคอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชน ในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญกำหนดให้ เริ่มดำเนินการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและที่จะกำหนดเพิ่มเติมภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ โดยจะต้องดำเนินการปฏิรูปอย่างต่อเนื่องในช่วงห้าปีข้างหน้า เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปแต่ละด้าน

ในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูป ประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ และได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๑๑ คณะ เพิ่มเติมจากเดิมที่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา และคณะกรรมการปฏิรูป ตำรวจ ซึ่งทั้ง ๒ คณะดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่มีขั้นตอน และกำหนดเวลาการจัดทำแผนการปฏิรูปที่แตกต่างจากการดำเนินการจัดทำแผนการปฏิรูป ของคณะกรรมการปฏิรูปตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยคณะกรรมการปฏิรูป จำนวน ๑๑ คณะที่แต่งตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยแผนและขั้นตอน การปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้แก่ (๑) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (๒) คณะกรรมการ ปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย (๔) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศกระบวนการยุติธรรม (๕) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

(๖) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (๘) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสื่อมวลชน (๙) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม (๑๐) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศพลังงาน (๑๑) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ทั้งนี้ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นแผนรองซึ่งมีเป้าหมายรวม คือ ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) อยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของโลกในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ และมีแนวทางการพัฒนา ด้านการป้องกันและปราบปราม ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ ให้ส่วนราชการมีการบริหารงานบุคคลที่เป็นไปตามระบบคุณธรรม (Merit System) ได้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็น “คนดี คนเก่ง คนกล้า ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง”

กลยุทธ์ที่ ๒ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชาที่มีมาตรการ เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการเป็น ตัวอย่างในการบริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบ กรณีปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการให้ถือ เป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญา

กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีความเป็น มืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน

กลยุทธ์ที่ ๔ ให้มีการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับ มอบ

กลยุทธ์ที่ ๕ ให้เจ้าพนักงานของรัฐบริการประชาชนตามหน้าที่ที่ได้รับ โดยไม่คำนึงถึงอามิส สินจ้าง

กลยุทธ์ที่ ๖ ให้มีการแสดงฐานะทางการเงินของเจ้าพนักงานของรัฐที่เปิดเผยมตรวจสอบได้

กลยุทธ์ที่ ๗ ให้เจ้าพนักงานของรัฐอื่น (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร อิสระ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการต่าง ๆ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน) นอกจากเจ้าหน้าที่ ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง (Integrity) เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน อย่างแท้จริง

๖) พระราชบัญญัติว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ความในมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการ ดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการ ปฏิรูปประเทศทุกด้าน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับความในมาตรา ๘ ได้บัญญัติให้ มี การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน ซึ่งการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้ถูกบรรจุไว้ในด้านที่ ๑๑ โดยมีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ ดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่องดังกล่าว

๗) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้นำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ – ๑๑ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ และได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้ง ร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศ ๑๐ ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง

และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

โดยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้บรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๖ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕) คือ การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลสังคมไทย

๘) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

จากสถานการณ์การทุจริตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง และบทเรียนที่ได้รับจากการแปลงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งสองฉบับที่ผ่านมาสู่การปฏิบัติ จึงได้มีการริเริ่มแนวคิดในการปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสถานการณ์การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน โดยจะต้องสามารถตอบโจทย์ต่อปัญหาหรือสถานการณ์การทุจริตที่ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ต้องเผชิญอยู่จริง ต้องมีการคำนึงถึงบทบาทของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ องค์กรสาธารณะ สื่อมวลชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการตั้งแต่กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ การแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ การติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้รัฐสภาและสาธารณชนได้รับทราบในทุกปีงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าสากล

จากผลการวิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต การวิเคราะห์ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย การวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ ตลอดจนทบทวนงานวิจัยและการศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking) การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม รวมถึงวิเคราะห์ห่วงล้ออนาคต (Future Wheel Analysis) และการฉายภาพอนาคต (Future Scenario Analysis) ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารองค์กรอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีการนำมาประมวลผลเพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)” และมีพันธกิจ คือ “สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกย่องธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานสากล” โดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ คือ ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แบ่งออกเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต”

เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่ “ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลางานสังคมในทุกระดับช่วงวัยเด็กตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริตเป็นการดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลางานสังคมให้มีความเป็นพลเมืองที่ดี ที่มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และความเสียสละเพื่อส่วนรวม และเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ “ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต”

จากสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยในห้วงระยะกว่าทศวรรษที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่ายต่างมีข้อเรียกร้องที่สอดคล้องร่วมกันประการหนึ่ง คือ การต่อต้านการทุจริตของรัฐบาลและเจ้าหน้าที่รัฐ การแสดงออกซึ่งเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่ไม่ยอมรับและไม่อดทนต่อการทุจริตประพฤติมิชอบไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลใดก็ตาม ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงเจตจำนงทางการเมืองอันแน่วแน่ของประชาชนไทยทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่ต้องการให้การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสปราศจากการทุจริตประพฤติมิชอบ ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองตอบต่อเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตอันแน่วแน่ของประชาชน จึงได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์การนำเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกัน โดยเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนและรัฐบาลมีการนำเจตจำนงทางการเมืองในเรื่องการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ “สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย”

การทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Corruption) เป็นปัญหาที่พบมากขึ้นในปัจจุบันก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมหาศาล ซึ่งจากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการทุจริตเชิงนโยบายมักเกิดจากการใช้ช่องว่างทางกฎหมายเข้าแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยพบตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง การใช้อำนาจอย่างไม่โปร่งใส ยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ จึงได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ “สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย” ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งป้องกันการทุจริตตลอดกระบวนการนโยบาย ผ่านการกำหนดมาตรการกลไก เสริมสร้างธรรมาภิบาลตั้งแต่เริ่มขึ้นต่อตัวนโยบาย (Policy Formation) ขึ้นกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ขึ้นตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision) ขึ้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) ขึ้นการประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) และขึ้นป้อนข้อมูลกลับ (Policy Feedback)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ “พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก”

ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดยากขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น โดยอาศัยทั้งการกำหนดกลไกด้านกฎหมาย กลไกทางการบริหาร และกลไกอื่น ๆ ตลอดจนเสริมสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนให้มีธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ “ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต”

ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริตเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการต่าง ๆ ของการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งในการปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริตดังกล่าวจะมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตราเป็นกฎหมาย (Legislation) การบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) การตัดสินคดีและลงโทษผู้กระทำผิด (Judiciary) การบูรณาการร่วมกันของหน่วยงาน

ต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต และจะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คดีการทุจริตจะถูกดำเนินการอย่างรวดเร็ว และผู้กระทำการทุจริตจะได้รับการลงโทษ สาธารณชนและสังคมเกิดความตระหนักและเกรงกลัวที่จะกระทำการทุจริต อันจะส่งผลให้คดีการทุจริตมีอัตราการลดลงได้ในที่สุด

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ “ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ของประเทศไทย”

เป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการยกระดับมาตรฐานด้านความโปร่งใสและการจัดการการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยการศึกษวิเคราะห์ประเด็นการประเมินและวิธีการสำรวจตามแต่ละแหล่งข้อมูล และเร่งรัด กำกับ ติดตาม ให้องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหรือปรับปรุงการทำงาน รวมไปถึงการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ภาคเอกชน และต่างประเทศ

๘) แผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

การบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทยในภาพรวมมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องภายใต้เงื่อนไขทั้งพลวัตความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การทุจริตและบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในมิติต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

มิติภายนอกประเทศของการบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นรัฐภาคีเป็นลำดับที่ ๑๔๙ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption: UNCAC) ที่ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตกลับคืน รวมทั้งการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันทางกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอย่างสมบูรณ์

มิติภายในประเทศของการบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ริเริ่มจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อเป็นกรอบในการผลักดันแก้ไขปัญหาการทุจริตในสังคมไทย โดยกำหนดยุทธศาสตร์จากข้อตกลงร่วมกัน (Commitment) กับภาคีทุกภาคส่วน เป็นข้อตกลงเพื่อใช้เป็นแนวทางร่วมกันและสามารถสนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกันในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศในลักษณะบูรณาการ หลังจากการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแล้วเสร็จ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ให้องค์กรภาครัฐนำแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแปลงไปสู่การปฏิบัติ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นกรรมการและเลขานุการ

ภายใต้กลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตภาครัฐ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๕) ได้รับการถ่ายทอดสู่ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๕) เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้หน่วยงานภาครัฐ จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๕) นอกจากนี้ยังมีกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งในรูปคณะกรรมการเพื่อนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตไปสู่การปฏิบัติในภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เป็นต้น เนื่องจาก ตระหนักถึงความสำคัญของการบูรณาการความร่วมมือและสนับสนุนจากภาคีทุกภาคส่วน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ต่อเนื่องเพื่อเป็นกรอบให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง แลกเปลี่ยนยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรมและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง โดยในส่วนของภาครัฐนั้น คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เห็นชอบให้แปลงแนวทาง และมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ไปสู่การปฏิบัติ กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี รวมถึง การสนับสนุนของกระทรวงมหาดไทย โดยสั่งการให้มีการตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตระดับจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานขึ้นในทุกจังหวัด ซึ่งถือเป็นกลไก สำคัญที่มีบทบาทในการนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัดในลักษณะบูรณาการ

ในช่วงระยะเวลาของการใช้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ทุกภาคส่วนของสังคมไทยได้ตระหนักถึงภัยคุกคามของปัญหา การทุจริตที่ฝังรากลึกอย่างยาวนาน มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญส่งผลให้รัฐบาลที่เข้ามา บริหารประเทศต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างเร่งด่วน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมา สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการจัดทำแผน งบประมาณในลักษณะบูรณาการ เรื่อง การป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ งบประมาณดังกล่าวจึงเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญของการบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริต และ ประพฤติมิชอบของประเทศไทย จวบจนเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ปรับระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ เป็นปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ โดยยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และเชื่อมโยงไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่สำคัญจะตอบสนองกับสภาพ ปัญหาและสถานการณ์การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป ในปัจจุบันและความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรมการต่อต้าน

การทุจริตที่ทันสมัย แผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เรื่อง การป้องกันปราบปรามการทุจริต และ ประพฤติมิชอบ จึงได้รับการทบทวนเป้าหมายแผนงานบูรณาการ แนวทาง และตัวชี้วัดของแผนงาน บูรณาการให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ความพยายามบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ต่อเนื่อง และเป็นทิศทางเดียวกันทั้งประเทศเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีมาตรฐาน ความโปร่งใสเทียบเท่าระดับสากล จำเป็นต้องดำเนินการจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปราม การทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ให้กระทรวงและทุกหน่วยงาน ร่วมกันกำหนดอนาคตและแก้ปัญหาการทุจริตของประเทศไทยในลักษณะประสานเชื่อมโยง แบบเครือข่ายที่นำไปสู่การบรรลุจุดหมายในแต่ละช่วงเวลาอย่างบูรณาการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๓ บัญญัติว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและ ประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วม ในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับความในมาตรา ๖๕ บัญญัติให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการ กันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และนำไปสู่การตราพระราชบัญญัติ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อรับผิดชอบ ในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๖ คณะ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งจะต้อง นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมาย การพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่องสังคม เป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) จัดทำขึ้นภายใต้ความจำเป็นในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาการทุจริต ของประเทศมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผ่านการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญ กับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่น ในความซื่อสัตย์สุจริตและการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ที่เหมาะสมกับบริบทสภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการเพิ่ม ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต

โดยแผนดังกล่าวประกอบด้วย ๒ แผนย่อย คือ แผนการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนการปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ สืบเนื่องจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับ มาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๙ กำหนดให้ทำการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและที่จะกำหนดเพิ่มเติมภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญโดยจะต้องดำเนินการปฏิรูปอย่างต่อเนื่องในช่วงห้าปีข้างหน้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปแต่ละด้าน และในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ และได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๑๑ คณะ ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้แก่ (๑) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (๒) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย (๔) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศกระบวนการยุติธรรม (๕) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ (๖) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (๘) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสื่อมวลชน (๙) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม (๑๐) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศพลังงาน (๑๑) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จากสถานการณ์การทุจริตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง และบทเรียนที่ได้รับจากการแปลงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งสองฉบับที่ผ่านมาสู่การปฏิบัติจึงได้มีการริเริ่มแนวคิดในการปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสถานการณ์การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน จากผลการวิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต การวิเคราะห์ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย การวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ ตลอดจนทบทวนงานวิจัยและการศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking) การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม รวมถึงวิเคราะห์วงล้ออนาคต (Future Wheel Analysis) และการฉายภาพอนาคต (Future Scenario Analysis) ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารองค์กรอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีการนำมาประมวลผลเพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)” และมีพันธกิจ คือ “สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานสากล” โดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ คือ ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต

(Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แบ่งออกเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต และยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยกกระดับ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลสังคมไทย และเชื่อมโยงไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่สำคัญจะตอบสนองกับสภาพปัญหาและสถานการณ์การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันและความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรมต่อต้านการทุจริตที่ทันสมัย แผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เรื่อง การป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ จึงได้รับการทบทวนเป้าหมายแผนงานบูรณาการ แนวทางและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ความพยายามบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบให้ต่อเนื่องและเป็นทิศทางเดียวกันทั้งประเทศเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าระดับสากล จำเป็นต้องดำเนินการจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ให้กระทรวงและทุกหน่วยงานร่วมกันกำหนดอนาคตและแก้ปัญหาการทุจริตของประเทศไทยในลักษณะประสานเชื่อมโยงแบบเครือข่ายที่นำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายในแต่ละช่วงเวลาอย่างบูรณาการ

**กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน
การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและการต่อต้านการทุจริต
ของสำนักกรรมการ ๒ ข้อ ๑๖ เรื่อง การป้องกัน/ต่อต้านการทุจริต**



แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม ความโปร่งใส ภายในสำนัก/กลุ่มงาน

๑. มีการประชุมสำนัก/กลุ่มงานทั้งรูปแบบทางการและไม่ทางการเพื่อให้ข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน รวมถึงจัดให้บุคลากรภายในกลุ่มงานทุกคนได้มีส่วนร่วมในการคิด และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ

๒. การขับเคลื่อนดำเนินการต่าง ๆ ในรูปแบบของทีม มีการกระจายความรับผิดชอบภารกิจ โดยการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบและดำเนินงานในภารกิจต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยเน้นสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร เน้นการสื่อสารสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากร นำเสนอข้อมูลในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น อินโฟกราฟฟิกและคลิปวิดีโอ เพื่อดึงดูดความสนใจและง่ายต่อการเข้าใจ โดยใช้สื่อแอปพลิเคชันไลน์ในการสื่อสารกิจกรรม แสดงความคิดเห็น รณรงค์ และกระตุ้นการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

๓. จัดให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำนักงานหรือหน่วยงานภายนอกจัดตามความสนใจและสมัครใจ รวมทั้งมีการจัดทำลำดับผู้แทนกลุ่มงานในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบและเกณฑ์ในการส่งผู้แทนกลุ่มงาน

๔. จัดกิจกรรมยกย่องบุคลากรคุณธรรมต้นแบบ เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีกับบุคลากรในการประพฤติและปฏิบัติตาม

๕. มีการประเมินผลทั้งรูปแบบเอกสารและสังเกตการณ์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ทบทวน และปรับปรุงรูปแบบแนวทางในการดำเนินการต่อไป

บทบาทผู้นำในการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรม

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒ และผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างและเป็นสื่อกลางในการรับนโยบายมาถ่ายทอดและกระตุ้นให้บุคลากรภายในกลุ่มงาน เข้าใจ และสมัครใจ ปฏิบัติอย่างเต็มใจ และภูมิใจในการปฏิบัติตนตามจริยธรรมที่ได้ร่วมกันยึดถือปฏิบัติ เช่น การประหยัด ลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มการออม การร่วมกิจกรรมของสำนักหรือสำนักงาน การไม่ละทิ้งหน้าที่ในเวลาราชการ และการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ เป็นต้น

การดำเนินการตามแผนบูรณาการ

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จัดพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒ ได้มีการดำเนินการตามแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและการต่อต้านการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา ข้อ ๑๖ โครงการสร้างความตระหนักรู้ภัยทุจริตและกระบวนการป้องกันการทุจริต เรื่อง การป้องกัน/ต่อต้านการทุจริต โดยจัดโครงการหรือกิจกรรม ดังนี้

๑. โครงการปลูกจิตสำนึกและแนวปฏิบัติการเป็นข้าราชการที่ดีเพื่อสร้างสังคมอุดม คุณธรรม

วันจันทร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG ได้จัดโครงการ ปลูกจิตสำนึกและแนวปฏิบัติการเป็นข้าราชการที่ดีเพื่อสร้างสังคมอุดมคุณธรรม กิจกรรมส่งเสริมให้ บุคลากรของสำนักกรรมการ ๒ ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม เพื่อปลูกจิตสำนึกการเป็นข้าราชการที่ ดีและการเผยแพร่โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนบูรณาการภายในสำนักร่วม กิจกรรมระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดนโยบาย/แนวทางการปฏิบัติการเป็น ข้าราชการที่ดีเพื่อสร้างสังคมอุดมคุณธรรมในสำนัก พร้อมส่งเสริมบุคลากรปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม รวมทั้งเผยแพร่โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนบูรณาการภายในสำนักโดยบุคลากร ในสำนักร่วมด้วยข้าราชการผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่นของสำนักกรรมการ ๒ ประจำปี ๒๕๖๖



๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖

ร่วมระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดนโยบาย/แนวทางการปฏิบัติ การเป็นข้าราชการที่ดีเพื่อสร้างสังคมอุดมคุณธรรมในสำนัก พร้อมส่งเสริมบุคลากรปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรม รวมทั้งเผยแพร่โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนบูรณาการ ภายในสำนักโดยบุคลากรในสำนักร่วมกับข้าราชการผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น ของสำนักกรมการ ๒ ประจำปี ๒๕๖๖



โครงการปลูกจิตสำนึกและแนวปฏิบัติการเป็น ข้าราชการที่ดีเพื่อสร้างสังคมอุดมคุณธรรม



กิจกรรมส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักกรมการ ๒ ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม เพื่อปลูกจิตสำนึก การเป็นข้าราชการที่ดีและการเผยแพร่โครงการ/กิจกรรม เกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนบูรณาการภายในสำนัก

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงด้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรมการ ๒

๒. โครงการถอดบทเรียนการขับเคลื่อนสู่การเป็นองค์กรต้นแบบด้านคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อสร้างประสิทธิผล และแนวทางปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice)

วันจันทร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG ได้จัดโครงการถอดบทเรียนการขับเคลื่อนสู่การเป็นองค์กรต้นแบบด้านคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อสร้างประสิทธิผล และแนวทางปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากการร่วมระดมความคิดเห็นและถอดบทเรียนในระดับกลุ่มงานทั้ง ๑๑ กลุ่ม สู่ระดับสำนัก บุคลากรสำนักกรรมการ ๒ เข้าร่วมโครงการถอดบทเรียนฯ เพื่อมุ่งขับเคลื่อนการดำเนินการโดยยึดตามหลักคุณธรรมทั้ง ๕ ประการ ด้วยพลังบวกผ่านจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกัน จากระดับกลุ่มงานสู่ระดับสำนัก เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใต้ปฏิญญาคุณธรรมร่วมกัน

โครงการถอดบทเรียนการขับเคลื่อนสู่การเป็นองค์กรต้นแบบด้านคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อสร้างประสิทธิผล และแนวทางปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากการร่วมระดมความคิดเห็นและถอดบทเรียนในระดับกลุ่มงานทั้ง 11 กลุ่ม สู่ระดับสำนัก

วันจันทร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ บุคลากรสำนักกรรมการ ๒ เข้าร่วมโครงการถอดบทเรียนฯ เพื่อมุ่งขับเคลื่อนการดำเนินการโดยยึดตามหลักคุณธรรมทั้ง ๕ ประการ ด้วยพลังบวกผ่านจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกัน จากระดับกลุ่มงานสู่ระดับสำนัก เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใต้ปฏิญญาคุณธรรมร่วมกัน

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักกรรมการ ๒

๓. โครงการสร้างความตระหนักรู้ภัยทุจริตและกระบวนการป้องกันการทุจริต โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และรับรู้ภัยของการทุจริต

วันจันทร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG ได้จัดโครงการสร้างความตระหนักรู้ภัยทุจริตและกระบวนการป้องกันการทุจริต โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และรับรู้ภัยของการทุจริต โดยมีบุคลากรในสำนักกรรมการ ๒ เข้าร่วมด้วย รวมทั้งได้เชิญข้าราชการผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่นของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (นายหมวดโท ฉัตรชัย ก่อเกิด นิตกรชำนาญการพิเศษ สังกัดกลุ่มงานวินัยและเสริมสร้างงานวินัย) เข้าร่วมเพื่อให้ความรู้ในโครงการนี้ด้วย

จากนั้นผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒ ได้มอบรางวัลการประกวดสัญลักษณ์การต่อต้านการทุจริต ระดับสำนัก ซึ่งประกอบด้วย รางวัลชนะเลิศ ๑ รางวัล และรางวัลชมเชย ๒ รางวัล

โครงการสร้างความตระหนักรู้ภัยทุจริตและกระบวนการป้องกันการทุจริต

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และรับรู้ภัยของการทุจริต

โดยบุคลากรในสำนักกรรมการ 2 ร่วมด้วยข้าราชการผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่นของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปี 2565 นายหมวดโท ฉัตรชัย ก่อเกิด นิตกรชำนาญการพิเศษ สังกัดกลุ่มงานวินัยและเสริมสร้างงานวินัย เป็นผู้ให้ความรู้

นางหมวดโท ฉัตรชัย ก่อเกิด

วันจันทร์ที่ 12 มิถุนายน 2566 ณ ห้องประชุม 402 - 403 ชั้น 4 อาคารรัฐสภา

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จัดพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักกรรมการ 2

ผลการประกวด

สัญลักษณ์การต่อต้านการทุจริต

ประกาศผลการโหวต LOGO STRONG สำนักกรรมการ 2

ลำดับ	ชื่อ	คะแนน
1	Logo หมายเลข 1	18.8%
2	Logo หมายเลข 2	10.6%
3	Logo หมายเลข 3	23.8%
4	Logo หมายเลข 4	27.5%
5	Logo หมายเลข 5	17.5%
6	Logo หมายเลข 6	16.8%
7	Logo หมายเลข 7	19.5%

รางวัลชนะเลิศ

นางหมวดโท ฉัตรชัย ก่อเกิด

นางสาว... (ชื่อไม่ชัดเจน)

รางวัลชมเชย

นาง... (ชื่อไม่ชัดเจน)

นาง... (ชื่อไม่ชัดเจน)

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จัดพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักกรรมการ 2

๔. กิจกรรมยกย่อง เชิดชูบุคลากรที่มีคุณธรรมและเป็นแบบอย่างจริยธรรมดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ของสำนักกรรมการ ๒ โดยผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒ ได้มอบประกาศนียบัตรให้กับบุคลากรผู้ได้รับเลือกให้เป็นผู้มีคุณธรรมและเป็นแบบอย่างจริยธรรมดีเด่น ได้แก่

๔.๑ นางปิยมาภรณ์ ทองปุย ผู้บังคับบัญชาจากกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

๔.๒ นายจงชนะ นาคอ้น เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

๔.๓ นางพรศิริ บุญยีน พนักงานสนับสนุนการประชุม

กิจกรรมยกย่อง เชิดชูบุคลากรที่มีคุณธรรม
และเป็นแบบอย่างจริยธรรมดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ขอแสดงความยินดี



1. นางปิยมาภรณ์ ทองปุย
ผู้บังคับบัญชาจากกลุ่มงานบริการ
เอกสารอ้างอิง
2. นายจงชนะ นาคอ้น
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
3. นางพรศิริ บุญยีน
พนักงานสนับสนุนการประชุม

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร Strong จัดพอเพียงต้านทุจริตสร้างเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักกรรมการ ๒

๕. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต

ตามที่สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต ในวันอังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมหมายเลข ๔๐๒ – ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา ตามแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตให้แก่บุคลากรสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา นั้น สำนักกรรมการ ๒ ได้ส่งบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว จำนวน ๕ คน ดังนี้

- ๑) นางสาวสรญา โสกาเจริญวงศ์
- ๒) นางสาวนัยนาชาติชิงเขาว์
- ๓) นางสาวจรรุพร ฉันทวิเศษกุล
- ๔) นางกัญจน์กมล พิธีรัตน์
- ๕) นางสาวธิดารัตน์ มุลลา

- ประธานคณะทำงาน STRONG
 เลขานุการคณะทำงาน STRONG
 คณะทำงาน
 คณะทำงาน
 คณะทำงาน

กำหนดการ
กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต
วันอังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุมหมายเลข ๔๐๒ – ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา (สว)

เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ นาฬิกา	ลงทะเบียน ณ ห้องประชุมหมายเลข ๔๐๒
เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ นาฬิกา	เสวนา หัวข้อ “ก้าวต่อไปของ STRONG องค์กรโปร่งใสไร้ทุจริต” วิทยากร โดย รศ.ดร. มาณี ไชยธีรานุวัติศรี ที่ปรึกษาประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา	ถอดบทเรียน เรื่อง “กรณีศึกษาการทุจริตภาครัฐ และเทคนิควิธีการถอดบทเรียนเพื่อลดความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์กรของรัฐ” วิทยากรโดย พันตำรวจโท สิริพงษ์ ศรีตุลา ผู้อำนวยการสำนักปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ๒ สำนักงาน ป.ป.ท.



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกรรมการ ๒ กลุ่มงานบริหารทั่วไป โทร. ๙๒๖๔
ที่ สว ๐๐๑๐.๑๐/๑๒๒๙ **วันที่** ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖
เรื่อง ส่งรายชื่อเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต

เรียน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล

ตามที่สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ได้มีหนังสือ ที่ สว ๐๐๑๕.๓๕/ว ๖๐๕ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ขอให้แจ้งรายชื่อเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต ในวันอังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมหมายเลข ๔๐๒ – ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา (สว) โดยมอบหมายคณะทำงาน STRONG ประจำสำนักความและเอ็ดทราบนแล้ว นั้น

สำนักกรรมการ ๒	ขอส่งรายชื่อเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว จำนวน ๕ คน ดังนี้
๑. นางสาวสรญา โสกาเจริญวงศ์	ประธานคณะทำงาน STRONG
๒. นางสาวนัยนา ชาติชิงเขาว์	เลขานุการคณะทำงาน STRONG
๓. นางสาวจรรุพร ฉันทวิเศษกุล	คณะทำงาน
๔. นางกัญจน์กมล พิธีรัตน์	คณะทำงาน
๕. นางสาวธิดารัตน์ มุลลา	คณะทำงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายดุสิต ชูสินธ์)
 ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒



ประโยชน์ของการส่งเสริม ป้องกัน/เฝ้าระวังการทุจริต เพื่อการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ

ด้วยเป้าหมายของการพัฒนาองค์กรคุณธรรมเพื่อให้องค์กรมีบทบาทและสามารถในการสร้างคนดีเพื่อสังคม ส่งเสริมให้คนในองค์กร มีทัศนคติ วิธีคิด และการประพฤติปฏิบัติที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดี เหมาะกับสังคมไทยมากขึ้น และองค์กรมีคุณค่าและประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการเนื่องจากสมาชิกขององค์กรมีคุณธรรมมากขึ้น

กระบวนการพัฒนาองค์กรคุณธรรมต้องดำเนินการตามหลักการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ทำให้ทุกคนตกลงใจร่วมกัน โดยเฉพาะผู้นำองค์กรว่าต้องแสดงเจตนารมณ์ชัดเจนว่าจะร่วมกันสร้างองค์กรของตนให้เป็นองค์กรคุณธรรม

๒. ค้นหาความจริงขององค์กร โดยสำรวจวิเคราะห์ปัญหาด้านคุณธรรมขององค์กรที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์และปัญหาที่ต้องการแก้ไขและคนในองค์กรว่ามีอะไรบ้าง และค้นหาต้นทุนความดีหรือต้นทุนที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหา

๓. ตั้งเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน เพื่อค้นพบพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือ “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” แล้วให้กำหนดคุณธรรมหลักร่วมกันขององค์กรทำให้ทุกคนเข้าใจคุณธรรมเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงตรงกัน

๔. กำหนดวิธีการและกลไกในการปฏิบัติงาน จัดให้มีแผนปฏิบัติการ วิธีสำคัญในการดำเนินการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนแต่ละกิจกรรมรวมถึงแนวทางการทำงานร่วมกันของฝ่ายต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และอาจจัดทำข้อเป็นตกลงของคนในองค์กร ลงมือปฏิบัติจริงให้เป็นวิถีชีวิต การพัฒนาคุณธรรมมีเป้าหมายคือการเปลี่ยนแปลงที่คนจึงต้องลงมือปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงาน

๕. ถอดบทเรียนเพื่อสร้างความรู้ต้องจัดให้มีกระบวนการสรุปบทเรียนจากการปฏิบัติของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อค้นหา เรียนรู้เงื่อนไขปัจจัยของความสำเร็จ ปัญหาและแนวทางแก้ไข และสกัดเป็นความรู้ขององค์กร มีการจัดระบบการติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งเสริมพลังผู้ปฏิบัติงานมากกว่าการวัดตาม ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ โดยไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงของคน การจัดการความรู้จะนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานองค์กรคุณธรรม

๖. สร้างกิจกรรมชื่นชมยกย่อง คุณธรรมเป็นเรื่องนามธรรมเห็นผลการเปลี่ยนแปลงเข้า จึงต้องมีกระบวนการให้กำลังใจ ยกย่องเชิดชู ต้องทำให้คนเห็นผลสำเร็จที่เกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาองค์กรคุณธรรม

๗. สร้างเครือข่ายคุณธรรม งานที่ยากต้องการพลังของเครือข่ายในการขับเคลื่อน ต้องเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายองค์กรคุณธรรมเพื่อให้กำลังใจ ถ่ายทอดความรู้ พัฒนานโยบายร่วมกัน เช่น เครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม โรงพยาบาลคุณธรรม ท้องถิ่นคุณธรรม ธุรกิจคุณธรรม เป็นต้น

๘. ประเมินผลลัพธ์ผลกระทบ ต้องมีระบบและกลไกการประเมินเพื่อให้เห็นผลลัพธ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มีความรู้ที่จะนำไปยกระดับขยายผล หรือรู้ปัญหา อุปสรรคและนำไปสู่การแก้ไขโดยมีทั้ง การประเมินตนเองจากภายในและประเมินจากองค์กรภายนอก รวมทั้ง เปิดเผยผลการประเมินแก่สมาชิกขององค์กรและ ต่อสาธารณะ

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการส่งเสริม ป้องกัน/เฝ้าระวังการทุจริตเพื่อการเป็นองค์กรคุณธรรม ต้นแบบ จะก่อให้เกิดประโยชน์มากมายหลายระดับ ดังนี้

๑. **ระดับบุคคลและครอบครัว** เมื่อบุคลากรกรมีคุณธรรมเป็นฐานในการดำเนินชีวิตมากขึ้น รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน/ต่อต้านการทุจริต ย่อมส่งผลให้เกิด ความตระหนักรู้และเข้าใจ และป้องกันมิให้กระทำการทุจริตได้ ทำให้คุณภาพชีวิตที่ดี เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข และส่งผลต่อครอบครัวดีขึ้นเป็นครอบครัวอบอุ่น เข้มแข็ง

๒. **ระดับองค์กร** เมื่อองค์กรมีการบริหารที่มีคุณธรรมและธรรมาภิบาล มีบุคลากรที่มีคุณธรรม จะทำให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีในสังคม และบุคลากรมีประกาศ/นโยบายเพื่อยึดถือปฏิบัติร่วมกัน

๓. **ระดับชาติ** เมื่อประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการปลูกฝังส่งเสริมคุณธรรม ทำให้อยู่ร่วมกัน อย่างสมานฉันท์สันติสุข เป็นสังคมคุณธรรม

ทั้งนี้ สำนักกรรมการ ๒ ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุ ตามเป้าหมาย โดยมีผู้นำองค์กรที่มีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานอย่างมีการ บูรณาการงานจริยธรรมให้สอดแทรกไปกับภารกิจตามปกติของสำนัก และมีการยกย่องเชิดชูบุคคล ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรม สร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ให้มีความเชื่อมั่นในการทำ ความดี ตลอดจนมีการพัฒนาคน และพัฒนาระบบไปด้วยกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในองค์กร ให้มีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งการส่งเสริม ให้มีการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน/ต่อต้านทุจริต ทำให้บุคลากร สำนักกรรมการ ๒ เกิดความตระหนักรู้และเข้าใจเพื่อเฝ้าระวังการทุจริตร่วมกัน และยึดถือปฏิบัติ ร่วมกันตามนโยบายส่งเสริมการเป็นข้าราชการที่ดีของสำนักกรรมการ ๒ และมีการถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

